

Jonas Bulavas

Žymus agronomas, selekcininkas, pedagogas, mokslinio ir pedagoginio darbo organizatorius. Gimė 1903-07-24 Ginotuose, Juodupės valsč. Rokiškio apskr., mirė 1984-10-07 Kaune, palaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

1921 m. baigė Rokiškio gimnaziją, 1925 m. – Dotnuvos žemės ūkio technikumą, 1928 m. – Žemės ūkio akademiją. 1931 m. tobulinosi Svaliovo augalų selekcijos stotyje (Švedija). 1925–1956 m. dirbo Dotnuvos selekcijos stotyje; 1940–1941 m. ir 1944–1956 m. buvo šios stoties direktorius. Prasidėjus Lietuvos okupacijai, J. Bulavas buvo priverstas laikinai iš stoties pasitraukti. 1944 m. po karo grįžęs dirbti į Dotnuvos selekcijos stotį, ją rado nualintą ir apiplėštą. Buvo išvežta dalis selekcinės medžiagos, sunaikinta biblioteka. J. Bulavas imasi selekcinio darbo atkūrimo ir plėtojimo. 1940–1983 m. (su 1941–1944 m. pertrauka) dėstė Lietuvos žemės ūkio akademijoje (LŽŪA). 1956 m. prof. J. Bulavas tapo Dotnuvoje įkurto Lietuvos žemdirbystės instituto Selekcijos skyriaus vedėju. 1957–1962 m. buvo LŽŪA rektoriumi. Jo iniciatyva Noreikiškėse pradėti statyti nauji akademijos rūmai. 1957–1976 m. buvo LŽŪA Augalininkystės katedros vedėju. Dirbdamas Augalininkystės katedros vedėju, J. Bulavas rūpinosi moksliniu ir pedagoginiu darbu: išleido pirmuosius augalų selekcijos vadovėlius lietuvių kalba, surinko lauko augalų rūšių ir varietetų kolekciją. Neįkainojamą mokslinį ir kūrybinį palikimą profesorius yra palikęs, kaupdamas įvairių šalių augalų kolekciją, kuri ir dabar naudojama studentų mokymui bei selekciniam darbui.

1961 m. jam suteikiamas profesoriaus vardas. 1953 m. apgynė mokslų kandidato, o 1968 m. – žemės ūkio mokslų daktaro disertaciją „Kviečių ir miežių selekcija Lietuvoje“.

1956 m. išrinktas MA nariu korespondentu. Kaip Lietuvos MA narys didelį darbą atliko formuodamas mokslinio tyrimo kryptis, vadovaudamas joms, ypač selekcijoje ir sėklininkystėje.

1965 m. suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardas. 1966–1977 m. buvo Lietuvos genetikų ir selekcininkų draugijos prezidentas.

Prof. Jonas Bulavas sukūrė 6 žieminių kviečių, 14 vasarinių miežių, 5 vasarinių kviečių veisles. Lietuvoje rajonuotos šios jo sukurtos javų veislės: žieminių kviečių – „Dotnuvos 458“ ir „Mūras“, vasarinių kviečių – „Gražučiai“, „Garsas“, miežių – „Auksiniai II“, „Džiugiai“. Prof. J. Bulavas laikomas tolimosios hibridizacijos pradininku Lietuvoje.

Prof. J. Bulavas parašė knygas: „Miežiai švelniais akuotais“ (1937), „Augalų selekcija ir sėklininkystė“ (1963), „Bendroji augalų selekcija“ (1970).

1973 m. tapo prof. D. Rudzinsko premijos laureatas.

2003 m. išleista knyga „Profesorius Jonas Bulavas“, kurios sudarytojai LMA narys emeritas akad. Algirdas Sliesaravičius ir doc. dr. Juozas Mockaitis.

Parengė

LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus
mokslinė sekretorė Elena Narušytė

Naudoti šaltiniai:

1. LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus archyvas,
2. Žemės ūkio enciklopedija, Vilnius, 1998.
3. Algirdas Sliesaravičius, Juozas Mockaitis. Profesorius Jonas Bulavas. Kaunas, 2003